Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

Савецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 56 (7617) | Нядзеля, 2 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

За нашу хуткую перамогу!

Днямі закончыла сваю работу VI сесія Вярхоўнага Совета Беларускай ССР. Сесія разглядзела пытанні вялікай дзяржаўнай важнасці. З дакладам «Вызваленне беларускіх земляў, далейшыя задачы барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і бліжэйшыя задачы аднаўлення народнай гаспадаркі Беларускай ССР» на сесіі выступіў Старшыня Совета Народных Камісараў БССР тав. Панамарэнка. Сесія таксама заслухала даклады і прыняла законы аб утварэнні саюзна-рэспубліканскіх Наркаматаў Абароны і Замежных Спраў, аб Дзяржаўным бюджэце БССР на 1944 год і вырашыла арганізацыйныя пытанні.

Рашэнні сесіі, як і выступленні дэпутатаў, прасякнуты адзінай думкай, адзіным жаданнем—дапамагчы роднай Чырвонай Арміі як мага хутчэй вызваліць усю совецкую зямлю ад гітлераўскіх бандытаў, за кароткія тэрміны аднавіць разбураную ворагам народную гаспадарку.

Прадстаўнікі народа, лепшыя яго сыны сабраліся на сесію на роднай беларускай зямлі, вызваленай слаўнай Чырвонай Арміяй ад нямецкіх акупантаў. Пад кіраўніцтвам Вярхоўнага Галоўнакамандуючага, вялікага правадыра таварыша Сталіна Чырвоная Армія паспяхова гоніць гітлераўскіх зладзеяў з совецкай зямлі. Совецкія воіны — сыны ўсіх народаў СССР ратуюць нашых людзей ад фашысцкага разбою, ад голаду і смерці, ад рабства і пакут. З крывавых лап фашысцкіх цемрашалаў вырваны дзесяткі гарадоў, тысячы вёсак Беларусі.

Недалёка той дзень, калі Чырвоная Армія поўнасцю вызваліць нашу родную зямлю. Кожны совецкі патрыёт прасякнуты пачуццямі гордасці і радасці за гістарычныя перамогі Чырвонай Арміі. Вярхоўны Совет сваёй пастановай па дакладу таварыша Панамарэнка выказаў «гарачую падзяку вялікаму рускаму народу і ўсім народам Совецкага Саюза, саюзнаму Совецкаму Ураду, бальшэвіцкай партыі і вялікаму правадыру народаў таварышу **Сталіну** за дапамогу, якую яны аказваюць беларускаму народу ў яго барацьбе з нямецкімі захопнікамі, у паспяховым вызваленні беларускіх земляў ад нямецкіх акупантаў...». Гэтым самым сесія выказала думкі і пачуцці ўсяго беларускага народа.

Пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі бальшэвікоў беларускі народ з першага дня вайны, па закліку вялікага Сталіна, вядзе гераічную барацьбу за Совецкую Радзіму, за яе чэсць і свабоду. І на франтах, і ў варожым тыле—усюды сыны і дочкі беларускага народа праяўляюць масавы гераізм, мужнасць і адвагу ў барацьбе супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Дарэмнымі аказаліся намаганні тройчы заклятай немчуры пахіснуць сталінскую дружбу совецкіх народаў. У самыя цяжкія дні вайны народ наш не губляў веру ў нашу перамогу над нямецка-фашысцкімі акупантамі. І цяпер, у дні гістарычных перамог Чырвонай Арміі, кожны бачыць, што перамога Чырвонай Арміі блізка, што вораг ідзе да немінучай катастрофы.

Але бальшэвікам не ўласціва самасупакоенасць. Беларускі народ памятае мудрыя словы таварыша Сталіна, што вораг яшчэ не разбіты. Адчуваючы набліжэнне сваёй пагібелі, вораг супраціўляецца з ярасцю асуджанага. Ворага трэба падвесці да бяздоння і спіхнуць яго туды. І таму сесія Вярхоўнага Совета БССР у сваім звароце да беларускага народа часова акупіраваных абласцей Совецкай Беларусі заклікае да новых удараў па варожаму тылу, да далейшага ўздыму і разгортвання партызанскай барацьбы. «Памятайце, што нямецкія захопнікі могуць кінуцца на новыя авантуры, абы толькі адтэрмінаваць час сваёй пагібелі. Распальвайце полымя ўсенароднага партызанскага руху супроць нямецкіх прыгнятальнікаў! Мужайцеся і трымайцеся. Перамога блізка. Мы яе заваюем».

Заклік абраннікаў народа знойдзе гарачы водгук у сэрцах мільёнаў людзей. Рашэнні, прынятыя вярхоўнай уладай Совецкай Беларусі, натхняюць гераічны беларускі народ на далейшую барацьбу за поўны разгром нямецка-фашысцкіх акупантаў, на хуткае аднаўленне разбуранай ворагам народнай гаспадаркі.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 1 КРАСАВІКА

На працягу 1 красавіка на паўднёвы захад ад горада ТАРНОПАЛЬ нашы войскі вялі наступальныя баі, у ходзе якіх авалодалі раённым цэнтрам Тарнопальскай вобласці горадам ПАДГАЙЦЫ, а таксама занялі больш 30 іншых населёных пунктаў, сярод якіх вялікія населёныя пункты ЗАВАЛУЎ, ГАЛЕШУЎ, ТОЎСТАБАБЫ, КАНЬЧАКІ, КРЫМІДУЎ, ТУМІЖ, МЕНДЗЫГУЖЭ і чыгуначныя станцыі КАМАРОЎКА, НІЖНЮЎ, ОЛЕШУЎ.

На поўдзень ад горада КАМЯНЕЦ-ПАДОЛЬСКА нашы войскі авалодалі населёнымі пунктамі НЕДАБОЕЎЦЫ, ПАШКАЎЦЫ, СТАЎЧАНЫ, ДАЎЖОК, ДЗІНАЎЦЫ, МАЛІНЕШЦІ, КАЦЕЛЕВУ, ФАРОСТНА і ўварваліся ў горад ХОЦІН, дзе завязалі вулічныя баі.

На КІШЫНЁЎСКІМ напрамку нашы войскі, перамагаючы супраціўленне і контратакі праціўніка, працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 30 населёных пунктаў, сярод якіх вялікія населёныя пункты МЫНДРЭШЦІ, ЦЕЛЯНЕШЦІ, ВЕРАШЭНІ, НЕГУРЭНІ, СКАРЦЕНІ, ГІДУЛЕНІ, ЧЫНІШАЎЦЫ, ЕКІМАЎЦЬ, МОКРА, ТОПАЛЫ, ЧЭРНА.

На ЦІРАСПОЛЬСКІМ напрамку нашы войскі, працягваючы наступленне, авалодалі раённым цэнтрам Одэскай вобласці ТРОІЦКАЕ, а таксама з баямі занялі больш 60 іншых населёных пунктаў, сярод якіх вялікія населёныя пункты НОВАСЁЛАЎКА, КОХАНАЎКА, ДЗЯНІСАЎКА, НІКАЛАЕЎКА, ВІКТАРАЎКА, КАМІНСКАЕ.

На ОДЭСКІМ напрамку нашы войскі, гонячы адступаючага праціўніка, з баямі занялі больш 100 населёных пунктаў, у тым ліку вялікія населёныя пункты ЧОРНЫ КУТ, ШАБЕЛЬНІК, БІРУКІ, ДЗЯМІДАВА, АНАТОЛЬЕЎКА, КАТОЎСКАГА, НЕЙКАВА, ЧАРНАГОРКА, СЕРБКА, КАПІТОНАЎКА, НЕЙЗАЦ, ТАШЫНА, БЛЮМЕНФЕЛЬД, ТУЗЛЫ, КОБЛЕВА, КАРАБАШ, АДЖЫАСКА і чыгуначныя станцыі РАУХАЎКА, МАРЫНАВА, СЕРБКА. Адступаючы пад ударамі нашых войск, праціўнік нясе вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На другіх участках фронта — баі мясцовага значэння.

На працягу 31 сакавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 33 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 86 самалётаў праціўніка.

Масква, Крэмль.

Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза Іосіфу Вісарыёнавічу СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч!

Выказваючы глыбокую падзяку кіруемай Вамі Чырвонай Арміі за наша вызваленне ад фашысцкіх банд і жадаючы хутчэй знішчыць фашысцкія орды, калгаснікі сельгасарцелі імені Варашылава, Цэрахоўскага раёна, Гомельскай вобласці, сабралі са сваіх зберажэнняў 100.000 рублёў для пабудовы танкавай калоны «Адказ варашылаўцаў». Збор сродкаў працягваецца.

Няхай нашы грозныя совецкія танкі ва ўмелых руках душаць гітлераўскую гадзіну.

Наш калгас поўнасцю падрыхтаваўся да веснавой сяўбы. У калгасе ўжо створаны тры фермы.

Запэўніваем Вас, таварыш Сталін, што мы памножым сваю працу з тым, каб сяўбу 1944 года правесці ў сціслыя тэрміны і на высокім агратэхнічным узроўні.

Няхай жыве лепшы стратэг ваеннага майстэрства Маршал Совецкага Саюза таварыш Сталін!

Жадаем Вам, Іосіф Вісарыёнавіч, здароўя і сіл на доўгія годы.

Старшыня калгаса імені Варашылава, Цэрахоўскага раёна, Гомельскай вобласці, А. САЛОДКІ.

Сакратар комсамольскага камітэта калгаса імені Варашылава А. СЕРДЗЮКОВА.

Калгас імені Варашылава, Цэрахоўскага раёна, Гомельскай вобласці

Старшыні калгаса таварышу САЛОДКАМУ

Сакратару комсамольскай арганізацыі таварыш СЕРДЗЮКОВАЙ

Перадайце калгаснікам і калгасніцам калгаса імені Варашылава, якія сабралі 100.000 рублёў на будаўніцтва танкавай калоны „Адказ варашылаўцаў“, маё брацкае прывітанне і падзяку Чырвонай Арміі.

І. СТАЛІН.

Баявыя справы беларускіх партызан

Група партызан тав. В., якая дзейнічае ў **Баранавіцкай** вобласці, 12 сакавіка пусціла пад адкос варожы эшалон, які ішоў на фронт. Узрывам знішчана 8 платформаў з гаручым, выведзены са строю паравоз і 7 платформаў з тэхнікай і рознымі ваеннымі грузамі. Пры крушэнні забіта 19 і паранена 13 нямецкіх салдат. Гэтая-ж група партызан узарвала чыгуначны мост даўжынёю ў 8 метраў, прыпыніўшы рух паяздоў на 45 гадзін.

* * *

Партызаны **Вілейскай** вобласці 26 сакавіка разграмілі вялікі варожы гарнізон, размешчаны паблізу мястэчка Д. Совецкія патрыёты забілі 90 гітлераўскіх салдат і трох афіцэраў. Знішчаны цягач і 2 аўтамашыны ворага, разгромлена штабкватэра. Захоплены каштоўныя дакументы.

Народныя мсціўцы пад камандаваннем тав. Г., якія дзейнічаюць у **Палескай** вобласці, падарвалі воінскі эшалон ворага. Знішчаны паравоз і 7 платформаў з аўтамашынамі, разбіты таксама 9 вагонаў з рознымі грузамі. Другая група партызан падарвала дзве аўтамашыны, цягач і кухню. Забіта 12 і паранена 7 нямецкіх салдат.

* * *

Дзве групы партызан начале з таварышамі А. і С. з брыгады імені **Кірава**, ва ўзаемадзеянні з перадавымі часцямі наступаючай Чырвонай Арміі, 23 сакавіка разграмілі 290 зянітны дывізіён 4-й танкавай дывізіі немцаў. У часе гэтай аперацыі знішчана 29 варожых аўтамашын, 8 зянітных гармат, 2 усюдыходы, 12 матацыклаў, адзін шасцістволыны мінамёт і дзве рацыі. Забіта 68 немцаў і 37 паліцэйскіх. Захоплены трафеі, у ліку якіх дзве рацыі, зброя і харчовы склад.

За стопудовы ўраджай!

Каля газетнай вітрыны, што паблізу калгаснай канцылярыі, заўсёды людна. Сюды ў вольныя хвіліны збіраюцца калгаснікі, калгасніцы, каб пачытаць свежыя газеты, пагутарыць.

На гэты раз прычынай для размоў была лістоўка, змешчаная ў вітрыне над раённай газетай. На аркушы паперы з вучнёўскага сшытка вялізнымі літарамі напісана: «Войскі, якімі камандуе наш праслаўлены генерал тав. Ракасоўскі, занялі ўчора беларускі горад Рагачоў. Слава ім! А мы павінны пайсці ў сваё сялянскае наступленне за сто пудоў хлеба з гектара».

— Правільна напісана,—ухваліў лістоўку Рыгор Антонавіч Асмалоўскі, які толькі што прыехаў у калгас з шпіталя. —Хлеб фронту трэба!

— Але як-жа іх атрымаць тыя сто пудоў?—сказала адна з калгасніц. — Немец-жа зямлю папсаваў.

— На тое-ж мы і калгаснае сялянства, каб зноў зямлю ўраджайнай зрабіць,—пераканаўча заявіла звеннявая Дуня Якушова. —Глыбшы зямлю ўзарэм, больш гною пакладзем—і парадак будзе. Трэба толькі, каб усёй грамадой пайсці ў наступленне за стопудовы ўраджай.

З таго часу гэтыя словы на вуснах усіх калгаснікаў. Усе гатовы прыкласці старанне, каб вырасціць стопудовы ўраджай.

Пелагея Фёдараўна Пашкевіч — радавая калгасніца. Чатыры яе сыны і муж на фронце. Яе прызначылі адказнай за ачыстку насення. Калгасніца не адыходзіць ад сартоўкі да таго часу, пакуль звяно не выканае дзве нормы. Гэта стала звычаем, законам.

Буйнае зерне пшаніцы прыгожымі адлівамі зіхаціць пад промнямі веснавога сонца. Жанчыны бяруць у рукі важкае зерне, радуюцца поспеху. Яны двойчы чысцілі насенне, і яно паказала высокі процант усхожасці. Але калгасніцы зноў пераглядаюць і пералапачваюць яго.

Пачулася ржанне—дзед Езерскі выводзіць коней на чыстку.

— Значыць, абедаць пара,—сказала Пелагея Фёдараўна. —У яго заўсёды як па гадзінніку.

Конюх Канстанцін Езерскі завёў дакладны распарадак і строга прытрымліваецца яго.

— Без добрага, вынослівага каня ў тэрмін не пасееш,—заяўляе Езерскі,—а таму і глядзіш за канём, як за дзіцём.

Слабейшых коней ён паставіў на падкормку, даў ім адпачынак. На яго ініцыятыве ўсе конюхі спаборнічаюць паміж сабою. Філіп Асмалоўскі, Рыгор Саковіч, Васіль Судзілоўскі давялі коней да сярэдняй і вышэй сярэдняй укормленасці.

На канюшню да дзеда Езерскага заходзіць брыгадзір Захар Мітрафанавіч Якушоў. Яны аглядаюць коней, гутараць.

— Вясна пачынаецца, — гледзячы ў блакітнае неба, гаворыць Езерскі. —Глядзі, брыгадзір, каб яна знянацку цябе не застала.

Крыху пакрыўджана Якушоў адказвае:

— Насенне засыпана. Участкі за звеннямі замацаваны. Адрамантаваны плугі і бораны. Падкажы, дзед, дзе яшчэ недаробкі...

На калгасным двары парадак. Радком стаяць плугі, а каля іх вярчыкі. Тут брыгадзіра чакае Рыгор Антонавіч Асмалоўскі. Са свайго валакна ён звіў некалькі пар лейцаў, гужоў, супонь і адрамантаваў хамут.

— Каму перадаць?—пытаецца ён.

— Звенням трэба. Надзі Лемес, Марфе Міхневіч, Мані Салагуб. Яны зараз гной возяць на свае ўчасткі.

Брыгадзір клапоціцца аб звеннях. Яны спаборнічаюць з вопытным звяном першай брыгады Дуні Якушовай, якая да вайны збірала рэкордныя ўраджаі. Цяпер яна таксама задае тон. Заканчвае вывазку гною на свой участак. Брыгадзір хоча, каб звенні яго брыгады апярэдзілі Дуню Якушову.

У калгасе 12 звенняў. У іх пачалася гарачая пара. Яны падабралі ўчасткі і возяць гной, збіраюць попел, птушыны памёт. Спаборнічаючы паміж сабою, яны дасягнулі значных поспехаў: на поле вывезена звыш 1.000 вазоў гною, сабрана 35 цэнтнераў попелу, 18 цэнтнераў птушынага памёту.

Наперадзе ідуць звенні другой брыгады, якой кіруе вопытны, ініцыятыўны калгаснік Васіль Зосімавіч Чубараў. Яны вывезлі каля 300 вазоў гною. З кожным днём разгараецца праца. Калгасніцы Вольга Пашкевіч, Насця Машохіна, Ганна Чубарава і Марыя Судзілоўская выконваюць нормы на 150—180 процантаў.

Старшыню калгаса Івана Міхайлавіча Асмалоўскага мы засталі вечарам у полі. Ён аглядаў шырокія калгасныя палеткі, зарослыя быльнёгам, зрэзаныя межамі. Участкі зямлі агаліліся ад снегу, парыжэлі мінулагодняй травой.

— Вясна настае, — штосьці мяркуючы, ціха гаворыць ён. — Вясна на зямлі, вырванай з фашысцкага ярма. Хутка будзем пачынаць выбарачнае ворыва. А коней у калгасе малавата. Немец абрабаваў нас.

І старшыня калгаса расказвае, як па прыкладу стаханаўкі Марыі Асмалоўскай калгасніцы сталі прывучаць кароў хадзіць у ярме. Вясной 120 калгасніц будуць працаваць у дзве змены на сваіх каровах. Гэта дасць магчымасць скараціць тэрміны сяўбы і палепшыць якасць палявых работ.

Прыехаўшы ў вёску, мы ўбачылі на газетнай вітрыне новую лістоўку. «Таварышы калгаснікі і калгасніцы! Памятайце, што мы ўзялі абавязацельства вырасціць стопудовы ўраджай. Заваюем яго стараннай працай. У наступленне за высокі, ваенны ўраджай!».

— Гэта праца члена праўлення, 80-гадовага калгасніка Фёдара Міхеевіча Купцова,—растлумачыў нам Іван Міхайлавіч. —Ён у нас лепшы агітатар. І шорнік добры. У пятай брыгадзе ўсю збрую адрамантаваў. Калі брыгада адставала па лесанарыхтоўцы, ён і ў лес паехаў. І там паўтары нормы даў.

— Аб Рагачове хто лістоўку пісаў?

— Ён-жа. Быў у горадзе і прывёз навіну. Унучка дапамагла напісаць, а ён прынёс да мяне, і мы вывесілі.

Васіль ПЫЖКОЎ.

Калгас «3-ці Інтэрнацыянал», Клімавіцкага раёна.

Важнейшая задача Асоавіяхіма

Адступаючы пад ударамі Чырвонай Арміі, немцы мініруюць не толькі свае абарончыя рубяжы, але і пасеўныя плошчы, каб забіваць калгаснікаў, якія пойдуць працаваць на свае палі, мініруюць хаты, каб забіваць савецкіх людзей, якія вернуцца да свайго жылля. Мініруюць разбураныя заводы, каб забіваць людзей, якія будуць іх аднаўляць.

Савецкія людзі распазналі подлыя справы азвярэлага ворага. Яны аказваюць усямерную дапамогу сапёрным часцям Чырвонай Арміі ў размініраванні палёў, дарог і іншых аб'ектаў. У гэтай рабоце актыўны ўдзел прымаюць арганізацыі Асоавіяхіма прыфрантавых абласцей. Так, напрыклад, пры дапамозе арганізацый Асоавіяхіма ў Гомельскай вобласці за апошнія месяцы абясшкоджана 10.000 нямецкіх мін.

Поўная і канчатковая ачыстка мясцовасці ад снарадаў і мін з'яўляецца адной з асноўных задач усіх арганізацый Асоавіяхіма ў вызваленых ад нямецкіх акупантаў раёнах. У кожным раёне неабходна стварыць каманды па 50—100 чалавек для праводзення работ па размініраванню і збору трафейнага ўзбраення, боепрыпасаў і маёмасці.

Каманды павінны фарміравацца на добраахвотных пачатках з ліку рабочых, служачых, калгаснікаў як мужчын, так і жанчын, пераважна з членаў Асоавіяхіма ва ўзросце не маладзей 15 год.

Асаблівая ўвага павінна ўдзяляцца падбору і падрыхтоўцы інструктараў па размініраванню і збору трафеяў. Пры абласных советах Асоавіяхіма павінны быць абучаны 2—4 інструктары на кожны вызвалены раён. На інструктараў у сваю чаргу ўскладаецца абавязак абучаць байцоў-размінёраў і кіраваць работай каманд па размініраванню і збору трафейнага ўзбраення.

У адпаведнасці з рашэннем Прэзідыума Цэнтральнага Совета Асоавіяхіма ў Цэнтральным Совеце і абласных советах Асоавіяхіма БССР створаны спецыяльныя аддзяленні, асноўнай работай якіх з'яўляецца кіраўніцтва, кантроль і дапамога камандам у размініраванні і зборы трафеяў.

Цяпер у абласных советах Асоавіяхіма ідзе падрыхтоўка інструктараў - размінёраў. Ствараюцца і прыступаюць да абучэння каманды па размініраванню пры гарадскіх і раённых советах.

Арганізацыі Асоавіяхіма Беларусі павінны мабілізаваць усе свае сілы з тым, каб забяспечыць ачыстку палёў ад мін да пачатку веснавой сяўбы. Гэтым мы створым умовы для працы на калгасных палях.

В. АНТАНОВІЧ,
старшыня Цэнтральнага Совета Асоавіяхіма БССР.

Перадмайскае спаборніцтва чыгуначнікаў

Сярод чыгуначнікаў Беларускай магістралі ўсё шырэй разгортваецца перадмайскае соцыялістычнае спаборніцтва. Чыгуначнікі бяруць на сябе павышаныя абавязацельствы, імкнучыся сустрэць 1-е Мая датэрміновым выкананнем заданняў.

Работнікі грузавой службы, якія перавыканалі план пагрузкі, уступіўшы ў перадмайскае спаборніцтва, абавязаліся план пагрузкі і выгрузкі ў красавіку выканаць на 110 процантаў, скараціць на 10 процантаў прастой вагонаў пад грузавымі аперацыямі.

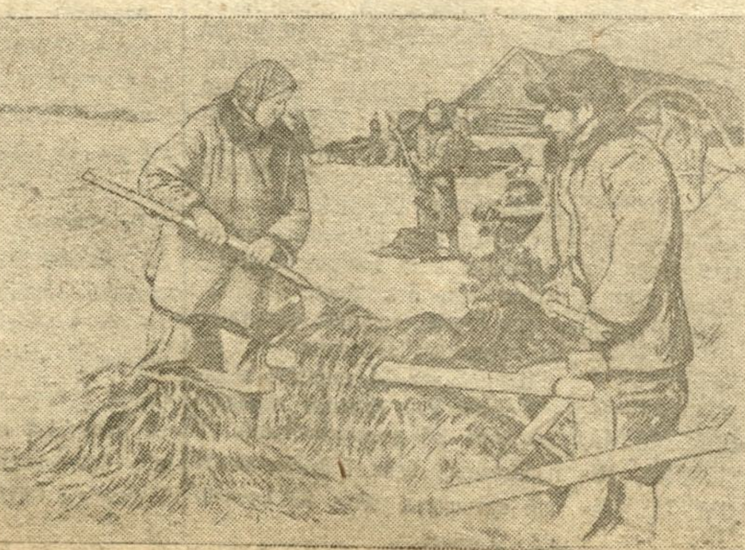
Актыўна ўдзельнічаюць у спаборніцтве вагоннікі Гомельскага пункта тэхнічнага агляду, якім кіруе тав. Пятлюк. Вытворчы план у сакавіку калектыў перавыканаў па ўсіх паказальніках. Заданне па гадавому агляду вагонаў выканана на 103 проценты, рамонт платформ—на 110, бартоў —на 120, дахаў і аўтатармазоў —на 132 проценты. У сакавіку вагоннікі не дапусцілі ніводнага выпадку браку ў рабоце. Яны абавязаліся датэрмінова выканаць красавіцкі план.

(БЕЛТА).

Калгас «3-ці Інтэрнацыянал», Клімавіцкага раёна, старанна рыхтуецца да веснавой сяўбы. **На здымках:** злева—лепшы конюх калгаса **К. Ф. Езерскі;** у цэнтры—вывазка гною на поле ў другой брыгадзе; справа—калгасніца **М. В. Асмалоўская** прывучае сваю карову хадзіць у ярме.

Фото нашага карэспандэнта **Л. Папковіча.**

Нечуваныя здзекі гітлераўцаў над беларускім народам

Нечуваны гітлераўскі разбой ведаюць усе, але тое, што рабілася ў гэтым лагеры, немагчыма выказаць словамі.

Лагер знаходзіўся на адкрытым махавым балоце, залітым бруднай халоднай вадою, недалёка ад мястэчка Азарычы. Людзі, сагнаныя сюды, размяшчаліся на купінах, пад сцюжай і непрыветным небам. Многія страцілі магчымасць рухацца, у непрытомнасці ляжалі ў ліпкай гразі.

Дзесяткі тысяч чалавек было сагнана ў гэты лагер смерці.

Мы бачылі гэтых людзей амаль адразу-ж пасля вызвалення. Знадворны выгляд іх сведчыць аб цяжкіх пакутах.

Жанчыны і дзеці знясілены да апошняга. Твары іх упалыя. Людзі ходзяць, як здані, ледзь перастаўляючы ногі, гавораць ледзь чутна, аслабелым голасам. І ў кожным руху гэтых людзей, у кожным слове іх адчуваецца вялікая трагедыя.

Яшчэ ў першых лічбах сакавіка гэтага года агенты гестапо—жандармы і паліцэйскія зрабілі пагалоўны перапіс насельніцтва. Шнырылі поччу, з такім разлікам, каб усіх застаць дома. Лазілі па склепах, па свірнах... Сілаю зброі пагналі людзей у лагер.

У лагер сагналі жыхароў Жлобіна і суседніх раёнаў—Парыцкага, Стрэшынскага, Дамапавіцкага, Рагачоўскага, Кіраўскага, Окцябрскага.

Людзі расказваюць, а на вачах слёзы, дрыжыць голас, млее сэрца. Гора глыбока ўелася ў нутро, паклала пячатку, быць можа, на ўсё жыццё.

Перад намі Екацярына Храмянкова, з вёскі Фалевічы, Рагачоўскага раёна. Яна расказвае:

«Восенню 1943 года немцы абвясцілі новую мабілізацыю мужчын і моладзі ў Германію. Нашы людзі пачалі хавацца. Апалелыя гітлераўцы спалілі чатыры вёскі: Фалевічы, Талочкаў, Морткаў і Валокі. У нашай вёсцы Фалевічы гэтыя звяры забілі 285 чалавек».

Храмянкова пералічвае прозвішчы тых, што загінулі ад рук фашысцкіх забойцаў. Гінулі цэлымі сем'ямі, ад мала да вяліка, ад сівых старыкоў да грудных дзяцей. Людзей спальвалі ў хатах, а тых, хто хаваўся ў скляпах, закідвалі гранатамі. Усіх, каго ўдалося схапіць, фашысцкія душагубы пагналі ў лагер.

Фашысты ненавідзяць беларусаў, яны хочуць зрабіць беларускія землі мёртвымі, без адзінага чалавека. І таму яны фізічна вынішчаюць вясковых і гарадскіх жыхароў на часова акупіраваных землях Беларусі.

Людміла Пекарская, з горада Жлобіна, расказвае:

— 12 сакавіка пад вечар нас усіх, хто застаўся ў жывых, прымусілі сабрацца і пагналі на станцыю Жлобін-Паўднёвае. Тут немцы адабралі маладых і кудысьці павялі іх. Я са старымі, жанчынамі і дзецьмі трапіла ў эшалон. Эшалон быў вялікі. Я не лічыла, колькі было вагонаў, але, бадай, не менш ста.

Загнаўшы нас у цяплушкі, немцы наглуха зачынілі дзверы. Нам не далі глядзець на белы свет і нават выйсці па патрэбе. Куды нас вязуць—мы не ведалі. Як потым высветлілася нас везлі па Рудабелкаўскай ветцы і падвечар разгрузілі па станцыі, здаецца, гэта была Рабкор. Ноччу нас пагналі некуды далей. Амаль адразу-ж ля станцыі пачуліся стрэлы. Гэта нямецкія канваіры стралялі ў адстаючых. Ішлі мы кілометраў 10—12. Маці неслі грудных дзяцей і не маглі ўжо рухацца, падалі...

— Загналі нас за дрот,—гаворыць яна далей.—Раніцой, калі пачало світаць, мы ўбачылі, што знаходзімся на балоце, а навокал калючы дрот. Мы пабачылі тут першых мёртвых. Гэта былі загінуўшыя за ноч. З першага лагера нас перагналі ў другі. Шлях быў такі-ж страшэнны. Немцы білі нас кіямі, стралялі ў нас. Вось ідзе жанчына з трыма дзяцьмі, адзін малыш прытаміўся, ён адстае. Немец страляе ў яго. Калі-ж маці і двое дзяцей абярнуліся, салдат-звер на чарзе стрэліў у іх... Ідуць маці і сын Бандаровы. Маленькі хлопчык не вытрымаў, упаў. Маці нахілілася над ім. Яна хоча суцешыць яго словам. Немец-бандыт стрэліў у іх. З другога лагера, дзе загінулі сотні чалавек, немцы пагналі нас далей, да вёскі В. Тут быў такі-ж малюнак. Адліга змянілася марозам, і ў лагеры з'явіліся замёрзшыя. Трупы валяліся на вачах праз кожныя некалькі чалавек. Нямецкія салдаты і паліцэйскія ўрываліся ў лагер і прымушалі пакутнікаў здымаць боты, паліто, світары. Тут-жа ў лагеры бандыты гвалцілі дзяўчат. Побач са мной быў ранены ў руку 9-гадовы Толя Чыкілеў і Віктар Мельнікаў,—абодва са Жлобіна, —паранены ў твар... Непадалёку ад лагера закапаны 40 жанчын і дзяцей са Жлобіна, якія памёрлі ў адну ноч. Тут-жа некаторыя жанчыны нараджалі, прычым роды былі заўчасныя. І дзеці і мацеры гінулі ад сцюжы, гразі і голаду.

Лагер быў наўкола замініраваны. Міны былі і на дратах. Мая сяброўка са Жлобіна, Яўгенія Шклярова, 23-х год, узарвалася на міне. Усяго-ж на мінах узарвалася больш 140 чалавек.

Пётр Мікалаевіч Гарташкін, жыхар горада Жлобіна, дадае:

— У лагеры людзі гінулі ад смагі. За адзін глыток вады немцы забіралі ў нас апошняе, што ўцалела,—пярсцёнкі, грошы. Людзі рукамі раскапвалі зямлю і высасвалі вільгаць.

Стары селянін з вёскі Вазнясенск, Харлапаўскага сельсовета, Кіраўскага раёна, Магілёўскай вобласці, Платон Апенька гаворыць:

— Шчырае дзякуй чырвоным воінам, шчырае дзякуй роднаму Сталіну, што вызвалілі нас, што прыгрэлі нас, што праяўляюць аб нас клопаты.

33.434 чалавекі выратаваны!

Воін Чырвонай Арміі, помсці за пакуты тваёй маці, твайго бацькі, твайго брата, тваёй сястры, твайго дзіцяці. Забі немца! Не шкадуй пораху на гэту падлу!

Якуб КОЛАС,
Ефім САДОЎСКІ,
Васіль БУРНОСАЎ.

Заклік да барацьбы

Н-скі партызанскі атрад, які дзейнічае ў Вілейскай вобласці, выпускае друкаваныя лістоўкі. У адной з лістовак, выпушчанай штабам атрада, гаворыцца:

«Дарагія браты і сёстры! Ужо блізка той дзень, калі Чырвоная Армія ўвойдзе ў Вілейскую вобласць. Адступаючы, немцы знішчаюць усё на сваім шляху. Вось паслухайце, што робяць гэтыя нягоднікі ў Вілейскай вобласці. Толькі ў Дзісенскім і Мерскім раёнах нямецкія бандыты спалілі 22 вёскі, а ў Мядзельскім, Пастаўскім, Куранецкім раёнах спалілі больш 50 вёсак. Больш 2.000 чалавек фашысты пагналі ў Германію на прымусовую працу».

Далей у лістоўцы расказваецца:

«Нямецкія людаеды ў вёсцы Хомічы, Дзісенскага раёна, спалілі ўсю сям'ю Пятра Гаголінскага. Штодзённа з вёсак Пліскага раёна нямецкія бандыты выводзяць па некалькі жыхараў у мястэчка Глыбокае і там расстрэльваюць. Так загінулі ад немцаў жыхары вёскі Лепляны Валерыян Скукоўскі, Кузьма Станіславаў і многа другіх».

Партызаны заклікаюць усіх працоўных: **«Бярыце зброю, усе на барацьбу з фашысцкімі людаедамі! Смерць нямецкім захопнікам!».**

Ствараюць птушкафермы

МОЗЫР. **(Наш кар.).** Палескі абком партыі і аблвыканком прынялі рашэнне аб арганізацыі ў вызваленых раёнах ферм хатняй птушкі. Да 1 мая бягучага года ў вобласці павінна быць створана 350 птушкафермаў.

Дзесяткі калгасаў зараз закупляюць у калгаснікаў гусей і качак. Падбіраюцца кадры для птушкагадоўчых калгасных ферм.

Да канца 1944 года калгасныя птушкафермы будуць мець 14.000 гусей і качак.

Расце прадукцыя райпромкамбінатаў

КРЫЧАЎ, 1 красавіка. (БЕЛТА). У вызваленых раёнах Магілёўскай вобласці арганізавана 8 райпромкамбінатаў, якія аб'ядноўваюць 44 розныя прадпрыемствы і майстэрні мясцовай прамысловасці.

Пры Касцюковіцкім райкамбінаце аднаўлены двухрамны лесапільны завод, млын, сталярная, абозная, слясарна-кавальская майстэрні, ваўначоска, электрастанцыя. Пры Крычаўскім райпромкамбінаце працуюць цагельны і лесапільны заводы, сталярная майстэрня, тры млыны.

У лютым лесапільнымі заводамі і прадпрыемствамі райпромкамбінатаў распілена 1.600 кубічных метраў лесу, млынамі змолата звыш 8 тысяч тон зерня. Паспяхова асвоена вытворчасць шкіпідару, драўлянага вугалю, дзёгцю.

Па рэспубліцы

✦ У Гомелі адкрылася другая гасцініца. Пад гасцініцу адведзен адзін з адноўленых будынкаў горада.

✦ У 12-ці раённых цэнтрах Гомельскай вобласці адноўлены радыёвузлы. Устаноўлена 1.600 радыёкропак.

✦ На Беларускай чыгунцы аднавіліся заняткі па дарожных курсах паравозных машыністаў і дарожных майстраў шляху. На курсах навучаецца 100 чалавек.

✦ У Хойніках адкрылася раённая бібліятэка. Яна налічвае звыш 4.000 тамоў мастацкай, палітычнай і іншай літаратуры. У камплектаванні бібліятэкі вялікі ўдзел прымае грамадскасць раённага цэнтра. (БЕЛТА).

Улас Фёдаравіч

Малады артылерыст пільна ўзіраўся ў далечыню, імкнучыся разглядзець далёкія выбухі нашых снарадаў. Нечакана для сябе ён заўважыў чалавека, які прабіраўся па хмызняку, што чарнеў з боку пярэдняга краю. Гэта быў стары чалавек. Выбраўшыся, нарэшце, з кустоў, ён падбегам накіраваўся да артылерыста. Чалавек штосьці крычаў яму, паказваў рукою на захад.

Калі стары наблізіўся на некалькі крокаў, баец разабраў яго словы. Стары моцна лаяўся, абражаючы кагосьці мазіламі і яшчэ больш крыўднымі словамі. Баец насупіўся і рэзка абарваў старога:

— Стой, бацька! Што патрэбна?

— Начальнік твой трэба.

Камандзір батарэі быў на камандным пункце і кіраваў артагнём, калі баец прывёў да яго затрыманага. Мігам глянуўшы на старога, ён коратка кінуў:

— У чым справа?

— Дазвольце далажыць, таварыш начальнік,—гаварыў стары, выцягнуўшыся па-вайсковаму. —Вы страляеце не туды, куды трэба, таварыш начальнік...

— Што?—камандзір батарэі адарваўся ад тэлефона і ўставіўся на старога.

— Трэба дулы павярнуць правей і страляць па маёй хаце —там немцы...

— А праўду гаворыш, бацька?

— Так точна...

Камандзір батарэі паверыў старому. Па яго ўказцы ён перанёс назіральны пункт на пясчаную выспу, што была за хмызняком, і, павярнуўшы дулы гармат крыху ўправа, загадаў батарэі адкрыць агонь. Цяпер нават без бінокля было добра відаць, што снарады дакладна падаюць у цэль, у самае скопішча немчуры. Стары Улас бачыў, як раз, другі і трэці ўзвіхрылася зямля перад яго хатай, стаяўшай наводшыбе. Магутныя ўзрывы, як смецце, раскідвалі фрыцаў, якія кінуліся да балота.

Яшчэ адзін, другі залпы, і хата Уласа разам з немчурой, якая была ў ёй, узляцела ў паветра. Стары пахмурнеў. Яго хата, яго цёплы і ўтульны куток знішчаны, можна сказаць, яго-ж рукою. Нязвыклыя слёзы туманілі вочы старога. І праз іх туманную павалоку яму мроілася родная вёска ў сваім даваенным выглядзе.

Чыстыя, прасторныя хаты абапал шырокіх калгасных вуліц, багаты калгасны сад, а ў садзе пчолапасека на 150 вулляў. Ён калгасны пчалавод, усімі паважаны стаханавец, удзельнік выстаўкі. І гэта ўсё загінула пад нямецкім ботам. Немцы расстралялі і закатавалі лепшых людзей, спалілі іх хаты, высеклі калгасны сад, абрабавалі пасеку.

Стары Улас і яго жонка Матрона Кірылаўна выратаваліся цудам. У часе расправы з жыхарамі вёскі немцы кінулі іх у глыбокую яму, закідалі яму саломай і падпалілі. Старыя задыхаліся ад дыму і ў пакутах страцілі прытомнасць.

Ачнуўся стары Улас не так скора. Ён быў увесь мокры. Праз недагарэлую салому ў яму раўчакамі сцякала вада—на дварэ ліў дождж. Дождж, можна сказаць, і выратаваў яго, заліўшы салому...

Камандзір батарэі заўважыў хваляванне старога Уласа, прыкмеціў скупыя слёзы на яго выцвелых вачах. Камандзір разумеў, што хвалюе старога і, каб хоць крыху супакоіць яго, гаварыў нібы сам да сябе:

— Нічога, бацька... Маю хату таксама спалілі... Адбудуем, як скончым вайну.

* * *

Калі вёска старога Уласа была занята, яго выклікаў да сябе камандзір часці палкоўнік Навікаў.

Улас Фёдаравіч талкова, як падабае вайскоўцам, адказаў на ўсе пытанні палкоўніка. Палкоўнік звярнуў увагу на дакладнасць і яснасць адказаў старога і мімаходам спытаў у яго:

— Ты, бацька, напэўна, стары служака?

— Так точна. Радавы 141 стралковага палка. Удзельнік руска-японскай вайны. Узнагароджаны двума ордэнамі святога Георгія і двума мядалямі.

Палкоўніку спадабаўся стары, заслужаны рускі салдат. Ён без хістання рашыў даручыць Уласу адказную задачу — здабыць «языка» з аднаго моцнага апорнага пункта немцаў. Улас ахвотна згадзіўся.

З групай байцоў толькі яму аднаму вядомымі сцежкамі Улас прабраўся ў тыл ворага. Там ён разам з байцамі дакладна разведаў сілы ворага, размяшчэнне яго агнявых сродкаў і, захапіўшы «языка», вярнуўся ў размяшчэнне нашых часцей.

Камандаванне часці аб'явіла падзяку 89-гадоваму патрыёту Уласу Фёдаравічу Герцаву.

С. РОЗУМ.

Стрэшынскі раён.

АДНА КУЛЯ

У напалову спаленую вёску Ліпкі, амаль пакінутую жыхарамі, ён прыехаў у поўнай парадпай форме—у фуражцы на пружынах і з казырком-павесам.

Сем слоў, якія ён ведаў парускy, былі ім адразу-ж пушчаны ў ход: «вышарадь», «звязаць», «расстраляць». 70-гадовую Бортнікаву, маці траіх чырвонаармейцаў, ён для ўстрашэння павесіў радам з двума яе ўнучкамі-школьніцамі Шурай і Соняй. Ён павесіў іх пасярод вёскі на арцы, якая некалі ўпрыгожвала галоўную калгасную вуліцу. Калі трое няшчасных былі павешаны і іх целы нярухома застылі, Карл Цвібе сам вышаў праверыць, як падручныя выканалі яго загад.

Доўганосы казырок перашкаджаў яму, і таму ён асцярожна зняў сваю напружыненую фуражку. Раніцай расправа ў Ліпках была закончана, і кат у тойжа параднай форме пераехаў у суседнюю вёску. Там вырасла шыбеніца.

Так ён значыў свой шлях па Беларусі.

У Мірошкіне, былым соўгасе, ён загадаў арыштаваць аднарукага вартаўніка Кірылу Дамінкавіча, на якога яму данеслі, як на разведчыка партызан. Вартаўніка закрылі ў лазні. Тры разы сам Цвібе хадзіў да яго на допыт, ламаў яму здаровую руку, сціскаў пальцы паміж дзвярыма, але стары нічога не сказаў, а ноччу з дапамогай сялян уцёк.

— А шапка ў яго страшэнная, нібы сабаку на галаву ўсцягнуў,—расказваў стары партызанам.

* * *

— Кірыла Дамінікавіч, уставайце, катаў прывялі!

Аднарукі стары драмаў каля дрэва. Воклік узбудзіў яго. Партызаны, якія знаходзіліся ў засадзе ля шасе, закідалі гранатамі легкавую машыну. Жыўцом трапілі пяць фашыстаў.

Стары разведчык хутка ўскочыў на ногі і вышаў на ўскраіну лесу, дзе пад вартай стаялі душагубы. Ужо з першага позірку ён пазнаў аднаго з іх—нямецкага ката Карла Цвібе ў тойжа параднай форме, у напружыненай фуражцы.

Стары праціснуўся сярод партызан і падыйшоў да немца. Той паглядзеў на яго і абамлеў.

— Што, сволач, пазнаў?

Расстрэльваў Карла Цвібе сам стары, наш аднарукі партызан.

— Адну кулю. Большага нямецкая гадзіна не каштуе.

С. ЕФІМАЎ.

У Інстытуце соцыялістычнай сельскай гаспадаркі БССР

Акадэмія Навук БССР аднавіла два надзвычай важныя навуковыя інстытуты—інстытут торфу і інстытут соцыялістычнай сельскай гаспадаркі БССР.

У складзе інстытута сельскай гаспадаркі створаны лабараторыі: аграхіміі (кіраўнік акадэмік Кедраў-Зіхман), фізіялогіі раслін (кіраўнік акадэмік Годнеў), земляробства і раслінаводства (кіраўнік акадэмік Аляксееў), механізацыі сельскай гаспадаркі (кіраўнік акадэмік Вейс), генетыкі і селекцыі (кіраўнік лабараторыі акадэмік Жэбрак) і лабараторыя жывёлагадоўлі (кіраўнік член-карэспандэнт Акадэміі навук Найдзенаў).

У мінулым годзе работнікамі інстытута выканана больш дзесяці капітальных навуковых работ. Сярод іх трэба адзначыць работу акадэміка Кедрава-Зіхмана «Распрацоўка і навуковае абгрунтаванне прыёмаў павышэння эфектыўнасці ўгнаенняў у БССР, ва ўмовах, створаных вайной». Акадэмікам Аляксеевым распрацавана тэма «Вырошчванне цукровых буракоў у паўночных умовах». Вопыты паказваюць на магчымасць вырошчвання цукровых буракоў у Маскоўскай вобласці і ў Беларусі.

Акадэмікам Ю. Вейс складзен план мерапрыемстваў у дапамогу аднаўленню сельскай гаспадаркі БССР; планам закрануты пытанні механізацыі сельскай гаспадаркі.

Лабараторыя генетыкі і селекцыі раслін на працягу 1942 і 1943 гадоў праводзіла сваю працу пры кафедры генетыкі і цыталогіі раслінаводства Тіміразеўскай сельскагаспадарчай акадэміі. Кіраўнік гэтай лабараторыі акадэмік Жэбрак сярод другіх распрацаваў наступныя тэмы: аднаўленне насеннаводства зерневых культур БССР, вывядзенне азімых і яравых пшаніц для БССР.

Лабараторыя жывёлагадоўлі вяла працу па вывучэнню сапрапеля ў мэтах прымянення яго ў якасці корму для свіней. Чувашскае выдавецтва выпусціла спецыяльную брашуру нашага беларускага вучонага тав. Найдзенава па гэтаму пытанню.

Карта кліматаў зямнога шара

Член-карэспандэнт Акадэміі Навук БССР А. Кайгарадаў, вядомы спецыяліст у галіне гідраметэаралагічнай службы, склаў надзвычай каштоўную карту кліматаў зямнога шару. Карта мае важнае народнагаспадарчае значэнне, яна з'явіцца каштоўным дапаможнікам для студэнтаў вузаў.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. Гвардзейцы Н-скай часці перад выхадам на баявую аперацыю.

Фото Д. Чарнова.

Міжнародная інфармацыя

ГІТЛЕРАЎЦЫ МАБІЛІЗУЮЦЬ КАЛЕК У ГЕРМАНСКУЮ АРМІЮ

ЛОНДАН, 1 красавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр з Цюрыха, па атрыманых там вестках, гітлераўскія ўлады праводзяць новае «прачосванне» рэзерваў з мэтай папаўнення арміі. У апошні час у армію прызываюцца калекі, якія атрымалі інваліднасць у выніку цяжкіх раненняў. Нават надзвычай сур'ёзныя фізічныя недахопы, якія з'яўляюцца вынікам ранення, не прымаюцца пад увагу прызыўнымі камісіямі.

ДЗЕЯННІ АНГЛІЙСКАЙ АВІЯЦЫІ

ЛОНДАН, 1 красавіка. (ТАСС). Па паведамленню англійскага міністэрства авіяцыі, у ноч на 1 красавіка бамбардыроўшчыкі «Маскіто» зрабілі налёт на аб'екты ў Заходняй Германіі.

РОСПУСК ПАЛІТЫЧНЫХ ПАРТЫЙ У ВЕНГРЫІ

ЛОНДАН, 30 сакавіка. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае паведамленне будапешцкага радыё аб тым, што ў Венгрыі выданы загад аб роспуску соцыял-дэмакратычнай партыі, незалежнай партыі дробных сельскіх гаспадароў і ўсевенгерскага сялянскага саюза.

ПАРАД АМЕРЫКАНСКІХ ВОЙСК У ЛОНДАНЕ

ЛОНДАН, 31 сакавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, 30 сакавіка на вуліцах Лондана адбыўся парад трох тысяч амерыканскіх салдат з састава войск утаржэння. Сотні тысяч лонданцаў віталі праходзячыя войскі.

Гэты парад з'явіўся часткаю праводзімай у Лондане кампаніі па збору сродкаў для ваеннага фонда, які менш чым за тыдзень перавысіў ужо 110 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў.

Водгукі ў ЗША і Англіі на пабеданоснае наступленне совецкіх войск

НЬЮ-ЁРК, 30 сакавіка. (ТАСС). Пабеданоснае наступленне Чырвонай Арміі працягвае стаяць у цэнтры ўвагі амерыканскіх газет. Паведамленні аб прасоўванні совецкіх войск публікуюцца пад вялікімі загалоўкамі. Газеты прысвячаюць наступленню Чырвонай Арміі артыкулы, у якіх адзначаюць вялікае ваенна-стратэгічнае і палітычнае значэнне дасягнутых Чырвонай Арміяй поспехаў.

Газета «Нью-Ёрк Геральд Трыбюн» у перадавым артыкуле, азаглаўленым «Граніца дасягнута», піша: «СССР валодае арміяй і камандаваннем, здольным вучыцца на вопыце і праявіўшым ініцыятыву ў скарыстанні любой тактычнай і стратэгічнай камбінацыі, у прымяненні новай і старой зброі, гібкасць у адносінах метадаў. Народы Совецкага Саюза поўны нястрымнай волі да перамогі».

ЛОНДАН, 30 сакавіка. (ТАСС). У чарговым аглядзе, прысвечаным наступленню совецкіх войск, лонданскае радыё адзначае, што, прасоўваючыся хуткімі тэмпамі, разбіваючы і гонячы немцаў, рускія дасягнулі прадгор'яў Карпат. Вельмі хуткае прасоўванне совецкіх войск пасеяла разгубленасць сярод немцаў. Яны кідаюць горы ваеннага матэрыялу, які так патрэбен ім у гэты момант.

Англійскія газеты змясцілі паведамленне аб заняцці Нікалаева пад самымі вялікімі загалоўкамі. Газета «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост» адзначае ў рэдакцыйным артыкуле, што заняцце Нікалаева з'яўляецца вялікай перамогай.

Паніка сярод эсэсаўскіх бандытаў у часе бамбардыроўкі Берліна

ГЭТЭБОРГ, 31 сакавіка. (ТАСС). Шведская газета «Гэтэборгс морген пост» перадае расказ аднаго француза, які працаваў на танкавым заводзе ў Берліне і ўцёк з Германіі, аб паніцы сярод эсэсаўцаў у часе апошняга налёту на германскую сталіцу. У выніку налёту, у якім удзельнічала 750 бамбардыроўшчыкаў, завод разбураны. Эсэсаўцы, якія патрулiравалі вуліцы, стралялі з кулямётаў па ўсіх, хто здаваўся ім падазроным. Эсэсаўцы, відаць, зыходзілі з магчымасці хваляванняў сярод замежных рабочых.

СТАНОВІШЧА Ў ВЕНГРЫІ

СТАКГОЛЬМ, 31 сакавіка. (ТАСС). Газета «Афтонбладэт» перадае, што былы венгерскі міністр унутраных спраў у кабінеце Калаі Керэсцеш-Фішэр забіты ў сябе на кватэры невядомай асобай. Новы міністр унутраных спраў Ярош змешчаны па загаду германскага ўпаўнаважанага ў Венгрыі і заменены намеснікам кіраўніка германскай нацыянальнай меншасці ў Венгрыі.

РЭЙТЭР АБ ЗВАРОЦЕ ЮГАСЛАЎСКАГА НАЦЫЯНАЛЬНАГА КАМІТЭТА ВЫЗВАЛЕННЯ ДА АНГЛІЙСКАГА ЎРАДА

ЛОНДАН, 31 сакавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, югаслаўскі Нацыянальны Камітэт Вызвалення начале з маршалам Ціто «звярнуўся да англійскіх улад з просьбай перашкодзіць новым мерам, якія прымае югаслаўскі каралеўскі ўрад у адносінах кантроля над югаслаўскімі караблямі, прыпісанымі ў цяперашні час да міністэрства транспарта ваеннага часу».

Лонданскі прадстаўнік югаслаўскага Нацыянальнага Камітэта Вызвалення доктар Рудольф Бічаніч апублікаваў заяву аб тым, што Нацыянальны Камітэт Вызвалення «не будзе прызнаваць ніякіх дагавораў або абавязацельстваў, заключаных эмігранцкім урадам».

ЗДЗЕКІ НАД УКРАІНЦАМІ І БЕЛАРУСАМІ Ў ПОЛЬСКАЙ АРМІІ

ЛОНДАН, 30 сакавіка. (ТАСС). Газета «Ньюс кронікл» апублікавала на відным месцы на першай старонцы заметку аб 30 салдатах польскай арміі, якія пакінулі свае часці (размешчаныя ў Шатландыі) і прыбылі ў Лондан для таго, каб заявіць пратэст з прычыны дрэнных адносін да іх з боку польскіх афіцэраў. Гэтыя салдаты адмаўляюцца вярнуцца ў свае часці і жадаюць, каб іх перавялі ў англійскую армію.

Усе гэтыя салдаты,—піша газета,—украінцы і беларусы праваслаўнага вераспавядання. Калі пачалася вайна, яны знаходзіліся ў Аргентыне. Яны прыбылі ў Англію ў 1941 годзе для таго, каб уступіць у польскую армію. Некаторыя з іх прыбылі нават яшчэ раней і прынялі ўдзел у бітвах ва Францыі. Гэтыя салдаты ўказваюць, што ў польскай арміі, размешчанай у Шатландыі, налічваецца звыш 2 тысяч украінцаў і беларусаў і ўсе яны жадаюць пераводу ў англійскую армію. Яны патрабуюць, каб англійскі ўрад назначыў камісію для расследвання гэтага выпадку.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АТ00108 АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вароўскага, 10.